

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 maja 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił W. K. prawa do emerytury pomostowej.

Decyzja została wydana na podstawie ustawy dnia 17 grudnia 1997 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748 ze zm.) oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.965 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej, bowiem po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Zakład nie uwzględnił do prac w szczególnych warunkach pracy w okresie do 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku, bowiem pracodawca nie zgłosił ubezpieczonego jako pracownika w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji pełnomocnik ubezpieczonego W. K. wniosła o jej zmianę i przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Na poparcie swojego stanowiska podała, że ubezpieczony był zatrudniony w tym samym miejscu pracy w okresie od 1 lipca 1992 roku do 31 grudnia 2009 roku. W okresie zatrudnienia wykonywał prace bezpośrednio przy produkcji tkanin szklanych jako nadzór techniczny na oddziale tkalni szkła, przy czym w okresie od 1 lipca 1992 roku do 30 kwietnia 1997 roku jako mistrz tkacki a w okresie od 1 maja 1997 roku do 31 grudnia 2009 roku jako mistrz tkacki zmianowy. Pracę wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony otrzymał świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z którego wynika, iż w okresie od 1 lipca 1992 roku do 31 grudnia 2009 roku wykonywał prace wymienione w wykazie A Dziale XIV poz.24 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. Natomiast odmowa przyznania prawa do emerytury pomostowej z uwagi na niezgłoszenie ubezpieczonego przez pracodawcę jako pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach nie ma uzasadnienia prawnego, bowiem ustawodawca nie uzależnił przyznania prawa do emerytury pomostowej od dokonania takiego zgłoszenia a niedopełnienie obowiązków przez pracodawcę nie może negatywnie wpływać na uprawnienia pracownika.

W odpowiedzi na odwołania pełnomocnik organu rentowego wniosła o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. K. urodził się w dniu (...). W dniu 21 marca 2016 roku złożył wniosek o emeryturę pomostową.

(wniosek – k.1-2 akt ZUS, II plik)

W okresie od 28 stycznia 1977 roku do 14 maja 1979 roku ubezpieczony był zatrudniony w Fabryce (...) Zakładzie nr (...) w P. jako referent-stażysta, technolog.

(świadectwo pracy – k.4 akt osobowych, część A, k.33)

W okresie od 18 maja 1979 roku do 30 kwietnia 1992 roku ubezpieczony był zatrudniony w (...) Zakładach (...) jako nastawiacz maszyn, mistrz zmianowy.

(świadectwo pracy – k.5 akt osobowych, część A, k.33)

W okresie od 1 lipca 1992 roku ubezpieczony był zatrudniony w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P. pełnym wymiarze czasu pracy.

Ubezpieczony od 1 lipca 1992 roku do 30 kwietnia 1997 roku zajmował stanowisko mistrza tkackiego.

(umowa o pracę k.1, 4-7, 9-11, akt osobowych część B, k.33)

Z dniem 1 maja 1997 roku nastąpiło przejście części zakładu pracy na innego pracodawcę (...) spółkę cywilną Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowe w P..

(zawiadomienie – k.12 akt osobowych, część B, k.33)

Od 1 maja 1997 roku ubezpieczony został zatrudniony na stanowisku mistrza zmianowego tkackiego. Pracę na tym stanowisku ubezpieczony wykonywał do końca okresu zatrudnienia do 31 grudnia 2009 roku. Umowa o pracę została rozwiązana z powodu likwidacji stanowiska pracy.

(umowa o pracę, k.15 akt osobowych część B, świadectwo pracy – k.31 akt osobowych część C, k.33)

(...) spółka cywilna Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowe w P. została przekształcona w (...). W. i wspólnicy spółkę jawną a następnie w (...) W., (...) spółkę jawną.

(zaświadczenie – k.13 akt ZUS)

Ostatnio ubezpieczony był zatrudniony do 31 sierpnia 2015 roku w P.B.H. (...) Infrastruktura Drogowa M. P..

(świadectwo pracy – k.19-21 akt ZUS, II plik)

Ubezpieczony otrzymał świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z którego wynika, że w okresie zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w okresie od 18 maja 1979 roku do 31 sierpnia 1982 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych na stanowisku nastawiacza maszyn wymienionym w wykazie A Dziale VII poz.4 punkt 48, a od 1 września 1982 roku do 21 sierpnia 1991 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace dozoru stanowisk wymienionych w wykazie na stanowisku mistrza zmianowego wymienionym w wykazie A Dziale XIV poz.24 punkt 1, od 9 listopada 1991 roku do 30 kwietnia 1992 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace dozoru stanowisk wskazanych w wykazie na stanowisku mistrza zmianowego wymienionym w wykazie A Dział XIV poz.24 punkt 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 4 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w warunkach szczególnych.

(świadectwo – k.9 akt ZUS)

W dniu 31 grudnia 2009 roku ubezpieczony otrzymał świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z którego wynika, iż w okresie zatrudnienia w (...) W., (...) spółkę jawną od 1 lipca 1992 roku do 31 grudnia 2009 rok wykonywał prace stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bezpośrednio przy produkcji tkanin szklanych – jako nadzór techniczny w oddziale tkalni szkła na stanowisku mistrza tkackiego i mistrza zmianowego tkackiego, wymienione w wykazie A Dział XIV poz.24.

Pracodawca wskazał, że w czasie wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie były zachowane higieniczne normy pracy.

(świadectwo – k.15 akt ZUS, II plik)

W całym okresie zatrudnienia ubezpieczony pracował przy obsłudze maszyn, konserwacji i naprawie maszyn tkackich. Wykonywał pracę wspólnie pracownikami. Nie wykonywał obowiązków biurowych, nie uczestniczył w naradach i nie był oddelegowany do innych prac.

(zeznania ubezpieczonego min.00:03:35 – 00:12:32 protokół z 7.12.2016 r.)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie dowodów z ww. dokumentów, których autentyczności strony nie kwestionowały. Zeznania ubezpieczonego znalazły potwierdzenie w dowodach z dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz. U. z 2015, poz.965 z późn. zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art.5-9 i art.11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3;
- 7)nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Prace w szczególnych warunkach to w myśl art.3 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Z kolei prace o szczególnym charakterze to w myśl art.3 ust.3 ustawy o emeryturach pomostowych prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się. Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. Do prac o szczególnym charakterze zostały zaliczone prace kierowców pojazdów uprzywilejowanych (punkt 9 załącznika nr 2).

W ust.7 art.3 ustawy o emeryturach pomostowych wskazano jednocześnie, że za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia

w życie ustawy (a więc przed 1 stycznia 2009 r.) prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy lub art.32 i art.33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W rozpoznawanej sprawie podstawą odmowy przyznania ubezpieczonemu W. K. prawa do emerytury pomostowej było ustalenie, że ubezpieczony nie spełnił wszystkich warunków określonych w art.4 ww. ustawy o emeryturach pomostowych - nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w wymiarze co najmniej 15 lat, nie udokumentował wykonywanej po dniu 31 grudnia 2008 roku pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony z warunków określony w art.4 ww. ustawy spełnił następujące:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący 60 lat;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art.5-9 i art.11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący ponad 25 lat;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy lub art.32 i art.33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż po 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3. Ustawowy wykaz prac w szczególnych warunkach obejmuje 40 pozycji i ma charakter zamknięty. Prace te zostały wymienione w załączniku nr 1 do ww. ustawy o emeryturach pomostowych. Natomiast prace w szczególnym charakterze zostały wymienione w załączniku nr 2 do ww. ustawy o emeryturach pomostowych. Skoro katalog prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest zamknięty, to cech pracy o szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach nie mogą mieć inne prace, choćby sposób ich wykonania i ich jakość mogła obniżać się z wiekiem (wyrok WSA w Poznaniu z 29 czerwca 2011 roku, (...) SA/Po 335/11, Lex nr 863891).

Po 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony był zatrudniony w (...) W., (...) spółce jawnej, gdzie wykonywał prace stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy bezpośrednio przy produkcji tkanin szklanych na stanowisku mistrza zmianowego tkackiego. Prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych nie zostały zaliczone w załączniku nr 1 ww. ustawy do prac w szczególnych warunkach ani w załączniku nr 2 ww. ustawy do prac w szczególnym charakterze. Ubezpieczony nie wykazał, aby praca na stanowisku mistrza zmianowego tkackiego odpowiadała pracy w szczególnym charakterze przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego (załącznik nr 2 poz. 14). Zatem po 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ww. ustawy. Ubezpieczony nie spełnia tym samym jednego z warunków do przyznania emerytury pomostowej, wskazanego w art.4 punkt 6 ww. ustawy.

Restrykcyjne przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej wynikające z art.4 (którego jednym z warunków jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art.32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie tylko przed dniem 1 stycznia 1999 roku ale także po 31 grudnia 2008 roku) łagodzi art.49 ww. ustawy o emeryturach pomostowych. Zgodnie z treścią tego przepisu ustawodawca dla nabycia prawa do emerytury pomostowej zwalnia ubezpieczonych z konieczności wykonywania prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 roku, pod warunkiem osiągnięcia przez ubezpieczonego do dnia 1 stycznia 2009 roku stażu pracy odbytego

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w takim rozmiarze jaki jest wymagany przez ustawę o emeryturach pomostowych. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 marca 2013 roku (II UK 164/11, Lex) wskazał, iż w przypadku, gdy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art.3 ust.1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art.3 ust.3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany. Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż dokonując interpretacji art.49 ustawy o emeryturach pomostowych, należy przyjąć, że nie spełnia przesłanki określonej w art.49 punkt 3 ustawy ubezpieczony, którego dotychczasowy okres pracy nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 września 2013 roku (I UK 164/12, Lex) w którego tezie wskazano, że określenie „okres prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3, zawarte w art.49 punkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych, oznacza okres prac wskazanych w art.3 ust.1 i 3 bez wliczania okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”.

W niekwestionowanych okolicznościach faktycznych rozpoznawanej sprawy, prace wykonywane przez ubezpieczonego w okresie przed 1 stycznia 2009 roku przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych (na stanowisku nastawiacza maszyn na wydziale wykańczalni a następnie mistrza tkackiego oraz mistrza tkackiego zmianowego) nie były ani pracami w szczególnych warunkach ani w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych nie zostały zaliczone do prac w szczególnych warunkach ani w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego – dowodów z dokumentów oraz zeznań ubezpieczonego nie wynika również, aby w okresie przed 1 stycznia 2009 roku ubezpieczony wykonywał prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego (załącznik nr 2 poz. 14).

Na marginesie należy wskazać, że stanowisko organu rentowego, iż podstawą odmowy przyznania ubezpieczonemu emerytury pomostowej może być nieprzekazanie przez pracodawcę do Zakładu informacji, że ubezpieczony był zatrudniony w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, nie ma uzasadnienia prawnego. Nieprzekazanie tych danych, nie może stanowić przesłanki do odmowy przyznania prawa do emerytury pomostowej, bowiem zgłoszenie nie jest warunkiem uzyskania tego świadczenia.

Reasumując, ubezpieczony nie spełnia przesłanek do uzyskania prawa do emerytury pomostowej wymienionych w art.4 ani w art.49 ww. ustawy emeryturach pomostowych i Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonego.

5.01.2017 r.